

Телевна А.

(наук. кер. доц. Пивоварська К. Б.)
*студентка V курсу природничого факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка*

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Серед безліч завдань, що виконуються державою, одним з найважливіших є соціальний захист населення.

За визначенням В.О. Москалюк, соціальний захист – це система економічних, соціальних та організаційних заходів, які здійснюються державою для підтримки незахищених верств населення – пенсіонерів, інвалідів, ветеранів війни, багатодітних сімей та інших малозабезпечених громадян [3]. Окремою групою суб'єктів соціального захисту є діти-інваліди у зв'язку з їхньою незахищеністю, важкістю соціальної адаптації в суспільстві.

Дитина-інвалід – це дитина зі стійким розладом функцій організму, спричиненим захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності та необхідність додаткової соціальної допомоги і захисту [2].

Основними нормативними актами в Україні, якими регулюються питання соціального захисту дітей-інвалідів в частині забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації є Закони України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про охорону дитинства», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної типової програми реабілітації інвалідів» та «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів» та ін.

Згідно із статтею 4 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» діяльність держави щодо інвалідів виявляється у створенні правових, економічних, політичних, соціально-побутових і соціально-психологічних умов для задоволення їх потреб у відновленні здоров'я, матеріальному забезпеченні, посильній трудовій та громадській діяльності [2].

Соціальний захист інвалідів з боку держави полягає у наданні грошової допомоги, засобів пересування, протезування, орієнтації і сприйняття інформації, пристосованого житла, у встановленні опіки або стороннього догляду, а також пристосуванні забудови населених пунктів, громадського транспорту, засобів комунікацій і зв'язку до особливостей інвалідів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам», право на державну соціальну допомогу мають інваліди з дитинства і діти-інваліди віком до 18 років. Причина, група інвалідності, строк, на який встановлюється інва-

лідність, визначаються органом медико-соціальної експертизи згідно із законодавством України з одночасним роз'ясненням інвалідам з дитинства їх права на державну соціальну допомогу. Проте група інвалідності дітям-інвалідам до 18 років не встановлюється. Вона встановлюється лише інвалідам з дитинства старше 18 років [1].

Грошова допомога виплачується у відповідності до статті 2 Закону України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам». Державна соціальна допомога призначається на дітей-інвалідів віком до 18 років у розмірі 70 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Законом України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» встановлюється, що на дітей-інвалідів державна соціальна допомога призначається на строк, зазначений у медичному висновку, який видається у порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я України, але не більш як по місяць досягнення дитиною-інвалідом 18-річного віку. Надбавка на догляд за дитиною-інвалідом установлюється в такому розмірі: на дитину-інваліда віком до 6 років – 50 відсотків прожиткового мінімуму, на дитину-інваліда віком від 6 до 18 років – 50 відсотків прожиткового мінімуму. Ця надбавка на призначається одному з батьків, усиновителів, опікуну, піклувальнику, які не працюють і фактично здійснюють догляд за дитиною-інвалідом [1].

Обдаровані діти-інваліди мають право на безплатне навчання музики, образотворчого, художньо-прикладного мистецтва у загальних навчальних закладах або спеціальних позашкільних навчальних закладах (ст. 21). За інших рівних умов переважне право на зарахування до вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації та професійно-технічних навчальних закладів мають інваліди. Під час навчання зазначеним категоріям громадян стипендія та призначена пенсія (державна соціальна допомога інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам) виплачуються в повному розмірі (ст. 22). Інваліди та сім'ї, в яких є діти-інваліди, мають переважне право на поліпшення житлових умов в порядку, передбаченому чинним законодавством (ст. 29) [1].

Таким чином, аналіз законодавства дозволяє виділити такі види соціального захисту дітей-інвалідів, як грошові соціальні виплати, натуральна соціальна допомога; пільги у сфері працевлаштування, забезпечення житлом, освіти та охорони здоров'я, соціальне обслуговування.

Література.

1. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>
2. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні». Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>
3. Соціальний захист населення України : навч. посіб. / авт. кол. : І. Ф. Гнибіденко, М. В. Кравченко, О. М. Коваль, О. Ф. Новікова та ін. ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : Вид-во НАДУ; Вид-во «Фенікс», 2010. – 212 с.